

23/05/2025

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

4	5	0	6	8
---	---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	2
---	---	---	---

**B.Ed. (Gen.) 2nd Semester
(2055)**

PEDAGOGY OF MATHEMATICS (In all Mediums)

(Same for USOL Candidates of 2nd Sem.)

Paper : P 2.1/2.2 Opt. (XIII)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 40

Note :— Attempt *one* question each from units I, II, III & IV. All questions carry equal marks. Unit V is compulsory.

UNIT—I

1. What is Unit planning in Mathematics ? Discuss with an example the procedure of unit planning in the subject Mathematics. 2,6
2. Define the term Lesson Planning. Discuss various steps involved for construction of lesson plans. 2,6

UNIT-II

3. Write a note on activities enriching Mathematics learning. 8
4. Discuss the role of intuition in cultivating learner's sensitivity towards Mathematics. 8

UNIT-III

5. Enlist various recreational activities that can be organized by Mathematics Club in the school. Discuss any one recreational activity in detail. 3,5
6. Explain the need and importance of Teaching Aids in Mathematics. Discuss its types in detail. 4,4

UNIT-IV

7. "Teacher is the pivot around which the whole educational system moves." Discuss the above statement. Briefly state the qualities of a successful Mathematics Teacher. 8
8. What do you mean by the term Equations ? Discuss Quadratic Equations with its various solutions. 2,6

UNIT-V

9. Write notes on :—
(a) ICT based Lesson.
(b) Identifying learner's strength.
(c) Importance of Mathematics Laboratory.
(d) Geometrical Concepts. 2×4

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- यूनिट I, II, III और IV में से एक-एक प्रश्न हल करें। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं। यूनिट V अनिवार्य है।

यूनिट-I

1. गणित में इकाई नियोजन क्या है ? गणित विषय में इकाई नियोजन की प्रक्रिया पर उदाहरण सहित चर्चा करें। 2,6
2. पाठ नियोजन शब्द को परिभाषित करें। पाठ योजनाओं के निर्माण में शामिल विभिन्न चरणों पर चर्चा करें। 2,6

यूनिट-II

3. गणित सीखने को समृद्ध करने वाली गतिविधियों पर एक नोट लिखें। 8
4. गणित के प्रति शिक्षार्थी की संवेदनशीलता को विकसित करने में अंतर्ज्ञान की भूमिका पर चर्चा करें। 8

यूनिट-III

5. स्कूल में गणित क्लब द्वारा आयोजित की जा सकने वाली विभिन्न मनोरंजक गतिविधियों को सूचीबद्ध करें। किसी एक मनोरंजक गतिविधि पर विस्तार से चर्चा करें। 3,5

6. गणित में शिक्षण सहायक सामग्री की आवश्यकता और महत्व की व्याख्या करें। इसके प्रकारों पर विस्तार से चर्चा करें। 4,4

यूनिट-IV

7. "शिक्षक वह धुरी है जिसके चारों ओर पूरी शिक्षा प्रणाली चलती है।" उपरोक्त कथन पर चर्चा करें। एक सफल गणित शिक्षक के गुणों को संक्षेप में बताएं। 8
8. समीकरण शब्द से आपका क्या अभिप्राय है ? द्विघात समीकरणों पर इसके विभिन्न समाधानों के साथ चर्चा करें। 2,6

यूनिट-V

9. निम्नलिखित पर नोट लिखें :
(a) ICT आधारित पाठ
(b) शिक्षार्थी की खूबियों की पहचान करना।
(c) गणित प्रयोगशाला का महत्व।
(d) ज्यामितीय अवधारणाएँ। 2×4

(पंजाबी अनुवाद)

नोट :- यूनिट I, II, III अਤੇ IV ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਹਨ। ਯੂਨਿਟ-V ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ ਇਕਾਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕੀ ਹੈ ? ਗਣਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇਕਾਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 2,6
2. ਪਾਠ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਪਾਠ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 2,6

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਗਣਿਤ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 8
4. ਗਣਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਗਣਿਤ ਕਲੱਬ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਨੋਰੰਜਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਮਨੋਰੰਜਕ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3,5
6. ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4,4

ਯੂਨਿਟ-IV

7. “ਅਧਿਆਪਕ ਉਹ ਧੁਰਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਪੂਰਾ ਵਿਦਿਅਕ ਸਿਸਟਮ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ।” ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਸਫਲ ਗਣਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ। 8
8. ਸਮੀਕਰਨ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਚਤੁਰਭੁਜ ਸਮੀਕਰਨਾਂ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੱਲਾਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 2,6

ਯੂਨਿਟ-V

9. ਨਿਮਨਲਿਖਤ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (a) ICT ਆਧਾਰਿਤ ਪਾਠ।
 - (b) ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਦੀਆਂ ਖੁਬੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ।
 - (c) ਗਣਿਤ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ।
 - (d) ਜਿਓਮੈਟ੍ਰਿਕਲ ਧਾਰਨਾਵਾਂ। 2×4